

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Frisia Zout B.V.
t.a.v.
Lange Lijnbaan 15
8861 NW HARLINGEN

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Datum 9 juni 2020
Betreft Beoordeling herstelmaatregelen Frisia (REACH)

Ons kenmerk
20157507

Geachte ,

Uw kenmerk

Bij beschikking van 8 april 2019, met kenmerk 19082066, heb ik Frisia Zout B.V., (hierna: "Frisia") een last onder dwangsom opgelegd. Naar aanleiding hiervan heeft Frisia maatregelen getroffen ten einde de normovertreding ongedaan te maken. Onderdeel van deze maatregelen is het uitvoeren van het op 7 februari aan Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: "SodM") toegezonden plan van aanpak.

Bijlage(n)

Naar mijn oordeel heeft Frisia met het adequaat uitvoeren van het plan van aanpak de eerder geconstateerde tekortkomingen grotendeels opgeheven. De resterende tekortkomingen kunnen naar mijn oordeel redelijkerwijs niet worden opgeheven. Op grond hiervan besluit ik het reeds verbeurde bedrag niet in te vorderen. Ik zal dit hierna toelichten.

1. Procedure en feiten

- 1.1. Bij besluit van 8 april 2019 heb ik Frisia een last onder dwangsom opgelegd vanwege het overtreden van de REACH-verordening¹: Frisia gebruikt diesel of dieselmengsels als "blanket oil" bij haar zoutmijnbouw, terwijl daarvoor het vereiste chemisch veiligheidsrapport en de bijbehorende blootstellingsscenario's ontbreken, die voldoen aan de vereisten van de REACH-verordening.²

Deze overtreding diende vóór 1 september 2019 ongedaan te zijn gemaakt.

- 1.2. Op 11 augustus 2019 heeft Nouryon Salt B.V., mede namens Frisia, een gezamenlijke aanpak voorgesteld voor wat betreft de karakterisering van de afbraak-, omzettings- en reactieprocessen.

¹ Verordening (EG) 1907/2006.

² Zie artikel 31, zevende lid en artikel 37, vierde lid, van de REACH-verordening, alsmede de bepalingen van de bijbehorende Bijlage I ten aanzien van onder meer het opstellen van chemisch veiligheidsrapporten.

- 1.3. Op 28 augustus 2019 heeft Frisia een chemisch veiligheidsrapport bij SodM ingediend voor het gebruik van diesel met CAS-nummer 68334-30-5 als "blanket oil" bij zoutmijnbouw.
- 1.4. Op 24 januari 2020 heeft Sodm een brief³ aan Frisia gestuurd met daarin de beoordeling van de getroffen herstelmaatregelen. Dankzij de getroffen herstelmaatregelen is de overtreding gedeeltelijk ongedaan gemaakt. De niet herstelde tekortkomingen en de tekortkomingen waarvan niet kan worden vastgesteld of ze al dan niet ongedaan zijn gemaakt betreffen de karakterisering, de schatting van het blootstellingsniveau en beheersing van de risico's gedurende de levenscyclus. Vanwege het niet ongedaan maken van deze tekortkomingen is Frisia de last niet volledig nagekomen en verbeurt Frisia de dwangsom van rechtswege.
- 1.5. Op 28 januari 2020 heeft telefonisch overleg plaatsgevonden tussen Frisia en SodM waarin Frisia heeft aangegeven de gebruikte diesel uit de actieve caveerne te zullen bemonsteren en te laten analyseren om te komen tot een volledige karakterisering en dit in een brief aan SodM schriftelijk te bevestigen. Tijdens dit overleg heeft SodM aangegeven om gedurende de adequate uitvoering van herstelmaatregelen het reeds verbeurde bedrag niet in te vorderen.
- 1.6. Op 7 februari 2020 heeft Frisia per brief aan SodM een reactie op de beoordeling van de herstelmaatregelen (randnummer 1.4) gestuurd. Hierbij heeft Frisia aanvullende herstelmaatregelen aan SodM in de vorm van een plan van aanpak aangegeven om te komen tot volledige karakterisering van afbraak-, omzettings- en reactieproducten van de diesel. Het betreft het nemen van monsters die door een geaccrediteerd laboratorium geanalyseerd zullen worden.
- 1.7. Op 13 maart 2020 heeft telefonisch overleg tussen Frisia en SodM plaatsgevonden. Tijdens dit overleg is gebleken dat het voorgestelde plan van aanpak (randnummer 1.6) reeds was uitgevoerd en dat de analyseresultaten reeds bekend zijn. Diezelfde dag heeft Frisia de analyseresultaten van de dieselmonsters per e-mail aan SodM gestuurd.
- 1.8. Op 24 maart 2020 heeft Frisia per e-mail aan SodM nadere toelichting met betrekking tot de analyseresultaten gestuurd en is SodM gestart met de beoordeling van de resultaten en de herstelmaatregelen.

2. Beoordeling herstelmaatregelen

- 2.1. Dankzij de getroffen maatregelen is de overtreding van de REACH-verordening voor het zover redelijkerwijs mogelijk is ongedaan gemaakt. De beoordeling van de herstelmaatregelen wordt hieronder verder toegelicht.

³ Brief met kenmerk 20021131, Beoordeling herstelmaatregelen.

- 2.2. Ingevolge het bepaalde in 5.2.3 van bijlage I van de REACH-verordening dient er een karakterisering van de mogelijke afbraak-, omzettings- of reactieproducten en een schatting van de verspreiding en het lot in het milieu te worden gemaakt.

Frisia heeft de diesel uit haar actieve caverne gedegen bemonsterd en laten analyseren door middel van tweedimensionale GC-MS/FID door een extern laboratorium, te weten SGS. Van de stoffen die zijn meegenomen in deze analysemethode zijn vier groepen geanalyseerd.

Omdat er geen exacte samenstelling bekend is van de diesel die destijds in de ondergrond is gebracht is niet met zekerheid te zeggen dat er geen afbraak-, omzettings- of reactieproducten ontstaan.

Met deze analyse is meer kennis vergaard omtrent de samenstelling van gebruikte "blanket oil". Verdere karakterisering van de "blanket oil" uit de caverne met de beschikbare reguliere technieken zal naar verwachting nauwelijks meer kennis opleveren. Ik acht het daarom redelijkerwijs niet mogelijk om tot betere karakterisering van de gebruikte stoffen te komen.

Het voorgaande leidt ertoe dat in de bestaande caverne mogelijk stoffen worden gebruikt die deels onbekend zijn en waarvoor dus geen correct chemisch veiligheidsrapport kan worden opgesteld. De tekortkoming met betrekking tot de karakterisering is daarmee niet geheel ongedaan gemaakt.

- 2.3 Ingevolge het bepaalde in 5.2.4 van bijlage I van de REACH-verordening dient de schatting van blootstellingsniveaus voor alle menselijke populaties en milieucompartimenten waarvan redelijkerwijs te verwachten valt dat ze aan de stof worden blootgesteld te worden geraamd. Deze informatie is onvoldoende of niet aanwezig.

Naar mening van SodM kan niet worden vastgesteld of deze tekortkoming ongedaan is gemaakt. Door het ontbreken van een volledige karakterisering van mogelijke afbraak-, omzettings- en reactieproducten (randnummer 2.2) is niet duidelijk of er bij het specifieke gebruik ondergronds geen andere, gevaarlijke afbraak-, omzettings- of reactieproducten worden gevormd, waardoor niet kan worden vastgesteld of deze tekortkoming ongedaan is gemaakt.

- 2.4 Voor elk blootstellingsscenario kan ervan uit worden gegaan dat het risico voor mens en milieu afdoende wordt beheerst in alle fasen van de uit de vervaardiging en het geïdentificeerd gebruik voortvloeiende levenscyclus van de stof indien (REACH bijlage I – punt 6.4):

- i) De waarschijnlijkheid en ernst van een voorval ten gevolge van de fysisch-chemische eigenschappen van de stof, zoals bepaald overeenkomstig punt 2, te verwaarlozen zijn.

Deze informatie is onvoldoende of niet aanwezig.

Naar mening van SodM kan niet worden vastgesteld of deze tekortkoming ongedaan is gemaakt. Door het ontbreken van een volledige

karakterisering van mogelijke afbraak-, omzettings- en reactieproducten (randnummer 2.2) is niet duidelijk of er bij het specifieke gebruik ondergronds geen andere, gevaarlijke afbraak-, omzettings- of reactieproducten worden gevormd, waardoor niet kan worden vastgesteld of deze tekortkoming ongedaan is gemaakt.

Overweging

- 2.5 Het chemisch veiligheidsrapport van Frisia is op het punt van karakterisering niet volledig. Ik constateer dat de karakterisering van het gebruikte dieselmengsel niet volledig is waardoor de schatting van de blootstellingsniveaus voor alle mogelijke populaties en milieucompartimenten waarvan redelijkerwijs te verwachten valt dat ze aan de stof worden blootgesteld mogelijk niet volledig is. Ook voor de blootstellingsscenario's geldt dat door het ontbreken van de karakterisering niet bepaald kan worden of deze volledig zijn.
- 2.6 Ik merk op dat het plan van aanpak (randnummer 1.6) adequaat is uitgevoerd, en dat de karakterisering van de dieselmengsels voor zover als redelijkerwijs mogelijk is correct is uitgevoerd, maar dat de resultaten van de monsteranalyses geen volledige zekerheid geven omtrent de samenstelling van de gebruikte dieselmengsels. Omdat de samenstelling van de in het verleden gebruikte dieselmengsels niet volledig bekend is en redelijkerwijs niet meer te achterhalen is, kan niet worden nagegaan of er sprake is van afbraak-, omzettings- of reactieproducten.
- 2.7 Ik merk op dat Frisia bij nieuwe activiteiten als bij het bijvullen van bestaande cavernes gebruik dient te maken van mijnbouwhulpstoffen die voldoen aan de voorschriften uit de REACH-verordening.
- 2.8 Gelet op het feit dat verdere monsternamen en analyse met de beschikbare reguliere technieken niet zal leiden tot een significant beter chemisch veiligheidsrapport acht ik het niet proportioneel om nader onderzoek uit te laten voeren ten aanzien van verdere karakterisering en dat het daarmee redelijkerwijs niet mogelijk is om het doel van de REACH-verordening – het waarborgen van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu – beter te dienen. Wel zal SodM nadere voorschriften stellen met betrekking tot het gebruik van diesel en de omgang hiermee in de bestaande cavernes. Deze voorschriften zullen in een aparte brief aan u worden meegedeeld.
- 2.9 Op grond van het voorgaande concludeer ik dat de tekortkomingen waarvoor de last onder dwangsom is opgelegd niet meer als zodanig kunnen worden aangemerkt.

Conclusie

- 2.10 Gelet op de complexe samenstelling van de in het verleden gebruikte dieselmengsels wordt verdere karakterisering redelijkerwijs niet mogelijk geacht, waardoor karakterisering van afbraak,- omzettings- of reactieproducten niet mogelijk is. Frisia heeft hiermee voor zover redelijkerwijs mogelijk aan de last voldaan.

3. Ten slotte

- 3.1 Doordat het plan van aanpak (randnummer 1.6) adequaat is opgevolgd en de afspraken hieromtrent zal ik besluiten om de inmiddels verbeurde dwangsom niet in te vorderen.
- 3.2 Deze brief is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en is daarom niet vatbaar voor bezwaar of beroep.
- 3.3 Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met
: @sodm.nl;

Hoogachtend,
De minister van Economische Zaken en Klimaat
namens deze:

ir. T.F. Kockelkoren, MBA
Inspecteur-generaal der Mijnen